

DOI 10.26886/2414-634X.7(34)2019.3

UDC: 378:37

**DEVELOPMENT OF WORLDVIEW AND POSITIONAL FUTURE SOCIAL
TEACHERS' READINESS TO WORK IN THE EDUCATIONAL
ESTABLISHMENT OF EARLY REHABILITATION**

Olha Stashuk

Khortytsia National Academy, Zaporizhzhia, Ukraine

<http://orcid.org/0000-0001-7817-8739>

The article presents the results of a theoretical and empirical survey on the development of future social teachers' readiness to work in the educational establishments of early rehabilitation. The researchers emphasize attention on the worldview and positional component of the future teachers' readiness, its content, components and diagnostic tools. The author presents own opinion on three consecutive stages of the development of future teachers' professional worldview development over the entire period of higher education. Based on the results of the empirical evidence, the author proves the effectiveness of the proposed system, which is the convincing reason to use the results in the practice of teachers of the course "Social Pedagogy".

Key-words: methodological system, professional commitment, research and methodological framework, early rehabilitation establishment, future social care teacher.

О. О. Сташук, Розвиток світоглядно-позиційної готовності майбутніх соціальних педагогів до роботи в закладах ранньої реабілітації / Хортицька національна академія, Україна, м. Запоріжжя

В статті представлені теоретико-емпіричні результати дослідження проблеми розвитку у майбутніх соціальних педагогів готовності до роботи в закладах ранньої реабілітації. Акцентовано

увагу на світоглядно-позиційній складовій готовності, її змісті, компонентному складі та засобах діагностики. Розкрито авторське бачення трьох послідовних етапів становлення професійного світогляду майбутнього фахівця протягом навчання у закладі вищої освіти. На підставі аналізу емпіричного матеріалу доведено ефективність запропонованої автором системи, що є вагомим аргументом для використання здобутих результатів в практичній роботі викладачів спеціалізації «соціальна педагогіка».

Ключові слова: професійна підготовка, складові готовності, рання реабілітація, світогляд майбутнього фахівця, науково-методичне забезпечення.

Постановка проблеми. Підготовка в вищому закладі освіти є безперервним процесом не тільки професійного, а і особистісного розвитку майбутнього фахівця. Це спрямовує фокус уваги дослідників на особистість (personality, англ.) студента, її цінності, світогляд, спрямування, адже індивідуалізована світоглядна позиція фахівця є «стрижнем», навколо якого об'єднуються в ціле основні професійно значущі властивості особистості.

Професійна світоглядно-позиційна готовність соціального педагога це – компонентне явище, яке водночас є метою та індивідуальним результатом процесу підготовки у закладі вищої освіти та може розглядатись як стан мобілізованості щодо здійснення конкретних професійних завдань [1, с. 236-240]. Його компоненти відображають специфіку роботи фахівця в закладах ранньої реабілітації, а саме: діяльність в рамках міждисциплінарної сімейно-центрованої системи допомоги дітям раннього та дошкільного віку з особливими потребами; спрямованість роботи на попередження (запобігання), зменшення або подолання психосоціальних розладів, навчання основним соціальним навичкам та створення передумов

соціальної інтеграції дитини раннього та дошкільного віку у суспільство. Показниками розвитку у майбутнього фахівця професійної світоглядно-позиційної готовності є, по-перше, його спрямованість на роботу в закладах ранньої соціальної реабілітації, по-друге, чіткість усвідомлення себе фахівцем ранньої соціально-реабілітаційної діяльності та, по-третє, прийняття цінностей раннього втручання.

Наукові дискусії щодо показників розвиненості професійної світоглядно-позиційної готовності майбутнього соціального педагога ще тривають. Так, З. Фалинська вказує, що до значущих показників відноситься позитивне ставлення до практичної діяльності та усвідомлення професійної відповідальності [2, с. 9]. Н. Сайко слушно звертає увагу на те, що важливою складовою професійної готовності виступає орієнтація на позитив у житті, яка відображається у позитивному настрої, у правильному реагуванні на власні помилки і проблеми – сприйняття будь-якої ситуації такою, що збагачує досвід; готовність до дії, що передбачає стан активізації усіх психофізіологічних систем; повторюваність поглядів особистості в адекватних обставинах, що говорить про стійкість світоглядної позиції; задоволеність власним життям [3]. І. Демченко визначає покликання особистості до обраного фаху ключовою умовою для отримання задоволення від праці незалежно від ускладнень, зумовлених труднощами психосоціального розвитку дітей раннього та дошкільного віку з особливими потребами [4]. О. Пономаренко виділяє спрямованість на соціально значущі цілі, як складову професійності соціального педагога, усвідомлення ролі професії в суспільстві, соціальна відповідальність, прагнення самостійно та творчо вирішувати професійні задачі [5].

В залежності від усвідомлення особистістю власної професійної позиції, у неї формуються певні уявлення про себе як про майбутнього

професіонала. Цей аспект також репрезентований у низці наукових робіт. Зокрема, Р. Бондаренко актуалізує проблему професійної ідентифікації та первинного самовизначення фахівця, який працюватиме з дітьми з особливими потребами [6, с. 7]. І. Демченко наголошує, що ототожнення власної індивідуальності з еталоном фахівця виступає суттєвим мотиваційним фактором в умовах роботи з дітьми з особливими потребами. У цьому контексті авторка виділяє фактор здатності педагога до підпорядкування своїх інтересів та пожертви ними заради досягнення цілей розвиткового процесу, ідентифікації себе із «служителем», який безкорисливо й добровільно допомагає дітям [4, с. 90-94]. Саме орієнтація образу свого «професійного Я» розвиває у фахівця готовність творчо долати труднощі, які виникають при взаємодії з особами з особливими потребами (Н. Волинець) [7, с. 40].

Побудова еталонного образу майбутнім професіоналом на певному етапі його становлення вимагає усвідомлення визначеного набору цінностей. Т. Алексєєнко звертає увагу на те, що «не кожна людина професійно придатна для роботи у соціальній сфері. Визначальною у цьому є її система цінностей, в основі якої знаходиться базисне переконання щодо абсолютної цінності і унікальності кожного члена суспільства » [8, с. 12]. Л. Іщенко наголошує, що лише за умов зміни системи цінностей та відповідної мотивації можна реалізуватися як суб'єкт діяльності і професіонал [9, с. 82-89]. Проблему особистісного становлення суб'єктів професійної діяльності у соціономічних професіях також вивчала О. Чуйко. Вона обґрунтувала, що становлення суб'єктності майбутнього професіонала відбувається завдяки внутрішній мотивації до дії та реалізації свого внутрішнього потенціалу. У внутрішньо особистісній, аксіологічній

площині цей процес здійснюється шляхом «усвідомлення значимості власної ролі у досягненні успіху» [10].

На підставі аналізу досліджень сучасних вчених можемо дійти висновку про те, що питання світоглядно-позиційної складової професійної готовності майбутнього фахівця є вивченим: дослідники висловлюють обґрунтовані наукові бачення щодо змісту, компонентів та показників розвитку досліджуваної складової. Вони підкреслюють значення спрямованості майбутніх соціальних педагогів на роботу в закладах ранньої соціальної реабілітації, чіткості усвідомлення себе суб'єктом соціально-реабілітаційної діяльності, стійкості мотивації до роботи, рішучості у подоланні професійних труднощів та відповідальності за результати власної роботи та прийняття цінностей раннього втручання. Проте звернемо увагу на брак досліджень організаційно-методичного характеру, які б розглядали емпіричні результати моделювання систем розвитку світоглядно-позиційної складової готовності майбутніх соціальних педагогів.

Мета статті: представити результати наукового пошуку ефективної системи розвитку світоглядно-позиційної складової майбутнього соціального педагога в навчальному процесі вищого закладу освіти.

Методи: аналіз наукових розвідок сучасних вчених у галузі соціально-педагогічних досліджень; моделювання методичної системи розвитку світоглядно-позиційної готовності в умовах закладу вищої освіти; діагностичні методи для визначення стану розвиненості окремих складових світоглядно-позиційної готовності, а саме: методика визначення рівня професійної спрямованості студентів (модифікована методика Т. Дубовицької), анкета для самооцінки ототожнення майбутнього соціального педагога з фахівцем з ранньої реабілітації (модифікована методика В. Білан), адаптована методика визначення

усвідомлення майбутніми соціальними педагогами аксіологічних пріоритетів роботи в умовах ранньої соціальної реабілітації (І. Демченко), адаптована методика самооцінки стійкості мотивації майбутнього соціального педагога центру ранньої соціальної реабілітації (І. Демченко).

Виклад основного матеріалу статті. В процесі моделювання методичної системи підготовки майбутніх соціальних педагогів до роботи в центрах ранньої соціальної реабілітації ми виходили з розуміння унікальності кожної навчальної дисципліни, проте, у ракурсі підготовки майбутніх соціальних педагогів до соціально-реабілітаційної діяльності припустили, що вони мають об'єднуватися особистісно-орієнтованою методологією, мати професійну спрямованість та спільність аксіологічних детермінант. Щодо способів реалізації освітнього процесу, то перевага має надаватись активним формам та методам, які забезпечуватимуть досягнення майбутніми фахівцями особистісно значущих результатів.

Для досягнення систематичності та комплексності процес впровадження методичної системи було розглянуто нами з позиції єдності трьох етапів, кожен з яких відображає певні навчально-методичні аспекти освітнього процесу, спрямованого на забезпечення розвитку світоглядно-позиційної готовності майбутніх фахівців [11, С. 178-185].

Перший етап – пропедевтичний (I-II курс, 1–4 семестри) спрямований на ознайомлення студентів зі специфікою соціально-педагогічної діяльності. Основна увага на цьому етапі приділяється активізації мотиваційної сфери студентів, професійній орієнтації на соціально-педагогічну діяльність, розвитку активної соціально-педагогічної позиції. Ключовим механізмом, який «запускає» бажані зміни є суб'єктивізація навчання як індивідуалізованої активності

студента, зміщення акцентів із наочності до учіння, як самостійної діяльності. Це зумовлює специфічний вибір навчального контенту, а також форм, методів, прийомів організації освітнього процесу, що стимулює студентів розмірковувати, осмислювати, самостійно здобувати фахові знання. Професійному орієнтуванню сприяє залучення студентів перших курсів до ознайомлювальної практики, яка розширює уявлення майбутнього фахівця про спектр можливостей в межах обраної спеціальності. Залучення студентів до реалізації соціальних проектів, громадських ініціатив, волонтерських заходів дає їм можливість емоційно відчувати та особистісно пережити окремі професійно значущі події та сформувати на цій підставі усвідомлену позицію, яка у подальшому виступить основою для розвитку специфічних видів професійної готовності, зокрема, готовності працювати в закладах, які надають послуги ранньої реабілітації. В процесі аудиторної роботи доцільно використовувати прийоми, які сприяють підвищенню професійної мотивації: розгляд факту, явища, процесу з позицій невідомості у досвіді студента, його залучення до бесіди, створення проблемних ситуацій, звернення до життєвого досвіду студента, презентації навчального матеріалу у вигляді слайд-шоу тощо.

Другий етап – орієнтаційний (III курс, 5-6 семестри) – спрямований на усвідомлення студентами спектру можливостей для реалізації соціально-педагогічної діяльності та засвоєння базових знань соціально педагогічної роботи в різних соціальних інституціях з різними групами клієнтів. У процесі навчальної діяльності, використовуючи різноманітні засоби стимулюємо розвиток студента від розпізнавання та репродукції почутого до осмисленого розуміння, яке виражається у вільному володінні поняттями, фактами, їхнє застосування не лише у типових, а й у змінених ситуаціях. Це

поступово розвиває професійну впевненість майбутніх фахівців, їхню рішучість у подоланні труднощів. Особливого значення на цьому етапі набуває набуття студентами навичок успішної продуктивної групової роботи. Поступово має відбуватися «перехід» від усвідомлення себе як успішного студента до усвідомлення себе фахівцем, особистістю, яка уміє ефективно діяти у співпраці (міждисциплінарна команда – батьки – дитина – соціальний педагог). Такий перехід є важливим кроком у становленні «Я – образу» майбутнього фахівця, механізмом формування якого є власна практична дія під час проходження соціально-педагогічної практики, роботи у науковій групі, соціальному проекті, акції, спільній громадській справі тощо.

Основний етап (IV курс, 7-8 семестри) спрямований на підвищення мотивації студентів працювати в закладах ранньої реабілітації, усвідомлення цінностей раннього втручання, формування уявлень про себе як фахівця ранньої соціальної реабілітації. Ключовим ресурсом в цей період виступають творчі якості особистості, які стимулюють появу професійної впевненості у виконаних діях, прагнення до професійного саморозвитку протягом життя. Механізмом опанування майбутньою професійною спеціалізацією є визнання студентами цінності творчості як важливої особистісної та професійно-значущої якості. Це зумовлює особливості організації освітнього процесу. На цьому етапі це – перетворення навчальної діяльності студентів на творчий процес, спрямований на розвиток дивергентного мислення студентів, з опорою на розвиток їхніх творчих навичок.

Організаційно-методичним засобом розвитку світоглядно-позиційної готовності майбутнього соціального педагога виступає виробнича практика на базі центрів ранньої соціальної реабілітації. Професійне практикування розвиває здатність майбутніх соціальних педагогів технологізувати соціально-педагогічну роботу, формує

професійний світогляд. Специфічним, вузько орієнтованим на розвиток у студентів готовності до роботи в закладах ранньої реабілітації є факультативний курс «Соціально-педагогічна діяльність в центрах ранньої соціальної реабілітації». Програмовий зміст курсу побудований за логікою індукції загальних уявлень про цілісну систему ранньої реабілітації у конкретні елементи змісту та технології діяльності соціального педагога. Він нерозривно пов'язаний із курсами «Технології соціально-педагогічної діяльності», «Корекційна педагогіка», «Методики соціально-виховної роботи», «Соціальний супровід сім'ї» та запропонований для вивчення протягом сьомого семестру навчання.

Представлена методична система розвитку світоглядно-позиційної готовності майбутнього соціального педагога до роботи в закладах ранньої реабілітації була експериментально перевірена. Для організації експерименту було обрано емпіричну базу дослідження з урахуванням репрезентативності незалежної вибірки. Нами було визначено контрольну та експериментальну групи (37 і 111 осіб відповідно).

Дослідження стану розвиненості світоглядно-позиційного компонента готовності майбутніх соціальних педагогів до роботи в закладах ранньої реабілітації здійснювалося за двома критеріями: фахово-ідентифікаційним та мотиваційно-аксіологічним.

Фахово-ідентифікаційний критерій розвитку готовності майбутніх соціальних педагогів визначався за двома показниками: спрямованість на соціально-педагогічну роботу в закладах ранньої соціальної реабілітації та професійна ідентифікація себе із фахівцем з ранньої соціальної реабілітації. Зазначені показники досліджувались за допомогою таких засобів: методики визначення рівня професійної спрямованості студентів (модифікована методика Т. Дубовицької) [12, с. 82-86] та анкети для самооцінки ототожнення майбутнього

соціального педагога з фахівцем з ранньої реабілітації (модифікована методика В. Білан) [13, с. 239].

Отримані результати дають підставу стверджувати, що більшість опитаних не бачать позитивних та важливих аспектів для себе у підготовці до роботи в закладах ранньої реабілітації. Ця спеціалізація викликає лише ситуативний інтерес. Проте було виявлено, що 67 % опитаних досить чітко уявляють себе фахівцями ранньої реабілітації. Такі високі показники ми пов'язуємо із професійною амбітністю майбутніх соціальних педагогів, яка, за нашими спостереженнями, не завжди у повній мірі корелює із об'єктивною готовністю до роботи в закладах ранньої реабілітації.

Мотиваційно-аксіологічний критерій розвитку готовності майбутніх соціальних педагогів до роботи в центрах ранньої реабілітації визначався за двома показниками: прийняття цінностей раннього втручання та стійкість мотивації до роботи в закладах ранньої соціальної реабілітації. Зазначені показники досліджувались за допомогою таких засобів: методики визначення усвідомлення майбутніми соціальними педагогами аксіологічних пріоритетів роботи в умовах ранньої соціальної реабілітації (адаптована методика І. Демченко) [4, с. 80] та самооціночної методики стійкості мотивації майбутнього соціального педагога центру ранньої соціальної реабілітації (адаптована методика І. Демченко) [4, с. 49]. Отримані за цими методами результати демонструють часткове усвідомлення студентами ключових цінностей фахівців досліджуваної спеціалізації. Їхня мотивація до роботи носить ситуативний характер, проте вона в цілому позитивна.

Якісну зміну результатів діагностичного дослідження спостерігаємо після формуючого експерименту з впровадження

запропонованої вище системи розвитку світоглядно-позиційної готовності майбутніх соціальних педагогів (Таблиця 1).

Як видно з таблиці 1 після формувального експерименту відбулися позитивні зміни кількісних показників. Більш суттєвий перерозподіл відбувся в експериментальній групі.

Таблиця 1

Кількісні показники рівнів розвитку світоглядно-позиційного компонента готовності майбутніх соціальних педагогів до роботи в центрах ранньої соціальної реабілітації

Рівні Групи	Високий, %		Достатній, %		Середній, %		Початковий, %	
	до експ.	після експ.	до експ.	після експ.	до експ.	після експ.	до експ.	після експ.
ЕГ	6,7	12,8	16,2	34,5	45,3	31,8	31,8	20,9
КГ	7,2	6,53	20,3	20,9	41,9	43,2	30,6	29,3

Відмітимо, що більш істотні зрушення у кількісних даних експериментальної групи спостерігаємо за показником спрямованості на соціально-педагогічну роботу в закладах ранньої соціальної реабілітації. Зміни відбулися за всіма рівнями розвитку: підвищилися кількісні показники високого рівня на 10,8 % (з 0 % до 10,8 %) та середнього рівня на 27,02 % (з 2,7 % до 29,7 %). Відповідно змінилися дані середнього та низького рівнів у бік зменшення: на 32,43 % та 5,4 % відповідно. Також спостерігаємо відчутну динаміку за показником стійкості мотивації до роботи в закладах ранньої соціальної реабілітації. Тут є зміни також за всіма рівнями розвитку: на 5,4 % підвищився високий рівень, на 32,43 % (з 5,4 % до 37,83 %) підвищився достатній рівень, відповідно, на 10,8 % зменшився середній рівень, на 27,02 % – низький рівень. Отже, з огляду на сказане вище, можемо стверджувати, що впроваджена система здійснила вплив за всіма показниками, проте у більшій мірі

Висновки та перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. Світоглядно-позиційна готовність майбутніх соціальних педагогів виступає системоутворюючим особистісно значущим фактором загального професійного становлення. Така готовність може розглядатися як компонентне явище, яке водночас є метою та індивідуальним результатом процесу підготовки у закладі вищої освіти, а також як стан мобілізованості щодо здійснення конкретних професійних завдань. Показниками розвитку у майбутнього фахівця професійної світоглядно-позиційної готовності є: спрямованість на роботу в закладах ранньої соціальної реабілітації, чіткість усвідомлення себе фахівцем ранньої соціально-реабілітаційної діяльності, прийняття цінностей раннього втручання. Експериментальна робота з розвитку цих показників виявилася вдалою. Робота була побудована за трьома етапами, на кожному з яких у студентів поступово розвивалися бажані характеристики. Запропонована система у більшій мірі вплинула на спрямованість та вмотивованість майбутніх соціальних педагогів до роботи в закладах ранньої соціальної реабілітації. Саме тому перспективами нашого дослідження вбачаємо продовження пошуку ефективних засобів розвитку аксіологічної складової професійної підготовки спеціаліста з ранньої реабілітації.

Література:

1. Сташук О. О. (2019). Мировоззренческо-позиционный компонент готовности будущих социальных педагогов к работе в учреждениях ранней социальной реабилитации «*Заманауи әлемдегі ғылым мен білім*»: *Халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдары.* = *Materials of the international scientific-practical*

conference: "Science and education in the modern world." Қарағанды: «Болашақ-Баспа» РББ, Том 4. 307 с.

2. Фалинська З. З. (2006). Практична підготовка майбутніх соціальних педагогів у вищих навчальних закладах: автореф. канд. пед. наук 13.00.04 / Національний університет ім. Івана Франка. Вінниця, 23 с.

3. Сайко Н. О. (2016). Підготовка соціальних педагогів до партнерської взаємодії у реабілітаційному процесі. *Наукові записки державного університету ім. Миколи Гоголя. Психолого-педагогічні науки.* № 1. С. 219-223.

4. Демченко І. І. (2014). Готовність учителя початкових класів до роботи в умовах інклюзивної освіти: структура та діагностика: навч.-метод. посібн. / Умань: Видавець «Сочінський М. М.», 160 с.

5. Пономаренко О. В. (2001). Формування професійно-етичної культури соціального педагога: автореферат дис. ... канд. пед. наук: 13.00.05 / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Київ. 20 с.

6. Бондаренко Р. М. (2011). Проблема підготовки фахівців до роботи з дітьми аутистичного спектру *Соціально-психологічні особливості професійної діяльності працівників соціальної сфери:* Матеріали IV всеукр. наук.-практ.конф.з між нар. участю. Київ-Мелітополь. 61 с.

7. Волинець Н. В. (2011). Деякі аспекти соціалізації осіб з обмеженими можливостями *Актуальні проблеми підготовки фахівців соціальної сфери: тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції.* Хмельницький: ХІСТ Університету «Україна». 327 с.

8. Алексєєнко Т. Ф. (2011). Теоретико-методологічні передумови та професійні вимоги до формування іміджу працівника соціальної сфери *Актуальні проблеми підготовки фахівців соціальної сфери: тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції.* Хмельницький: ХІСТ Університету «Україна». 327 с.

9. Іщенко Л., Орос І., Ляховець О. (2017). Психолого-педагогічна діагностика готовності майбутнього вихователя до формування творчої особистості дошкільника *Science and Education, Issue 10* С. 82-89 DOI: <https://doi.org/10.24195/2414-4665-2017-10-10>
10. Сташук О. (2019). Методична система закладу вищої освіти з розвитку готовності майбутніх соціальних педагогів до роботи в центрах ранньої соціальної реабілітації *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»: зб.наук. пр., кол.: Козубовська І. В. (гол.ред.) та ін.* Ужгород: В-во УжНУ «Говерла», Випуск 2 (45). 251 с.
11. Чуйко О. В. (2013). Особистісне становлення суб'єктів професійної діяльності у соціономічних професіях: Київ: АДЕФ-Україна. 280 с.
12. Дубовицкая Т. Д. (2004). Діагностика рівня професійної направленості студентів *Психологическая наука и образование*. № 2. С. 82-86.
13. Білан В. А. (2014). Формування естетичного ставлення майбутніх дефектологів до корекційно-педагогічної праці: дис. ... канд. пед. наук, спец.: 13.00.04, Умань. 244 с.

References:

1. Stashuk O. O. Mirovozzrenchesko-pozicionnyj komponent gotovnosti budushhih social'nyh pedagogov k rabote v uchrezhdenijah rannej social'noj rehabilitacii [World outlook and positional component of the readiness of future social educators to work in institutions of early social rehabilitation] *Заманауи элемдегі ғылым мен білім»: Халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдары*. Қарағанды: «Bolashaқ-Baspa» RBB, Tom 4. 307 s., s. 236-240. [in Russian].
2. Falynska Z. Z. (2006). Praktychna pidhotovka maibutnikh sotsialnykh pedahohiv u vyshchyykh navchalnykh zakladakh [Practical training of future social educators in higher educational establishments]: avtoref. kand. ped.

nauk 13.00.04 / Natsionalnyi universytet im. Ivana Franka. Vinnytsia, 23 s. [in Ukrainian].

3. Saiko N. O. (2016). Pidhotovka sotsialnykh pedahohiv do partnerskoi vzaiemodii u reabilitatsiinomu protsesi. [Preparing social educators for partnerships in the rehabilitation process] Naukovi zapysky derzhavnoho universytetu im. Mykoly Hoholia. Psykholoho-pedahohichni nauky. № 1. S. 219-223. [in Ukrainian].

4. Demchenko I. I. (2014). Hotovnist uchytelia pochatkovykh klasiv do roboty v umovakh inkliuzyvnoi osvity: struktura ta diahnostyka [Willingness of primary school teachers to work in inclusive education: structure and diagnosis]: navch.-metod. posibn., Uman: Vydavets «Sochinskyi M. M.», 160 s. [in Ukrainian].

5. Ponomarenko O. V. (2001). Formuvannia profesiino-etychnoi kultury sotsialnoho pedahoha [Formation of professional and ethical culture of social educator]: avtoreferat dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.05, Natsionalnyi pedahohichni universytet imeni M. P. Drahomanova. Kyiv. 20 s. [in Ukrainian].

6. Bondarenko R. M. (2011). Problema pidhotovky fakhivtsiv do roboty z ditmy autystychnoho spektru [The problem of training specialists to work with children of the autism spectrum] Sotsialno-psykholohichni osoblyvosti profesiinoi diialnosti pratsivnykiv sotsialnoi sfery: Materialy IV vseukr. nauk.-prakt.konf.z mizh nar. uchastiu. Kyiv-Melitopol. 61 s. [in Ukrainian].

7. Volynets N. V. (2011). Deiaki aspekty sotsializatsii osib z obmezhenyimi mozhlyvostiamy [Some aspects of the socialization of persons with disabilities] Aktualni problemy pidhotovky fakhivtsiv sotsialnoi sfery: tezy dopovidei Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii. Khmelnytskyi: KhIST Universytetu «Ukraina». 327 s. [in Ukrainian].

8. Aliksieienko T. F. (2011). Teoretyko-metodolohichni peredumovy ta profesiini vymohy do formuvannia imidzhu pratsivnyka sotsialnoi sfery

[Theoretical and methodological prerequisites and professional requirements for forming the image of a social worker] Aktualni problemy pidhotovky fakhivtsiv sotsialnoi sfery: tezy dopovidei Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii. Khmelnytskyi: KhIST Universytetu «Ukraina». 327 s. [in Ukrainian].

9. Ishchenko L., Oros I., Liakhovets O. (2017). Psykholoho-pedahohichna diahnostyka hotovnosti maibutnoho vykhovatel'ia do formuvannia tvorchoi osobystosti doshkilnyka [Psychological and pedagogical diagnostics of the future caregiver's readiness for forming the creative personality of a preschooler] Science and Education, Issue 10 S. 82-89 DOI: <https://doi.org/10.24195/2414-4665-2017-10-10> [in Ukrainian].

10. Stashuk O. (2019). Metodychna systema zakladu vyshchoi osvity z rozvytku hotovnosti maibutnykh sotsialnykh pedahohiv do roboty v tsentrakh rannoi sotsialnoi rehabilitatsii [Methodological system of higher education institution for development of future social educators' readiness to work in early social rehabilitation centers] Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Serii: «Pedahohika. Sotsialna robota»: zb.nauk. pr., kol.: Kozubovska I. V. (hol.red.) ta in. Uzhhorod: V-vo UzhNU «Hoverla», Vypusk 2 (45). 251 s. [in Ukrainian].

11. Chuiko O. V. (2013). Osobystisne stanovlennia sub'iektiv profesiinoi diialnosti u sotsionomichnykh profesiakh [Personal formation of subjects of professional activity in socio-economic professions]: Kyiv: ADEF-Ukrayna. 280 s.

12. Dubovytskaia T. D. (2004). Dyahnostyka urovnia professyonalnoi napravlennosti studentov [Diagnosis of students' professional orientation level] Psykholohycheskaia nauka y obrazovanye. № 2. S. 82-86. [in Russian].

13. Bilan V. A. (2014). Formuvannia estetychnoho stavlennia maibutnykh defektolohiv do korektsiino-pedahohichnoi pratsi [Formation of aesthetic

attitude of future defectologists to corrective-pedagogical work]: dys. ...
kand. ped. nauk, spets.: 13.00.04, Uman. 244 s. [in Ukrainian].

Citation: V. Masich, Y. Lymareva, T. Turka, G. Berestovaya. (2019). DEVELOPMENT OF WORLDVIEW AND POSITIONAL FUTURE SOCIAL TEACHERS' READINESS TO WORK IN THE EDUCATIONAL ESTABLISHMENT OF EARLY REHABILITATION. Innovative Solutions in Modern Science. 7(34). doi: 10.26886/2414-634X.7(34)2019.3

Copyright: © V. Masich, Y. Lymareva, T. Turka, G. Berestovaya. 2019. This is an openaccess article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC BY). The use, distribution or reproduction in other forums is permitted, provided the original author(s) or licensor are credited and that the original publication in this journal is cited, in accordance with accepted academic practice. No use, distribution or reproduction is permitted which does not comply with these terms.